

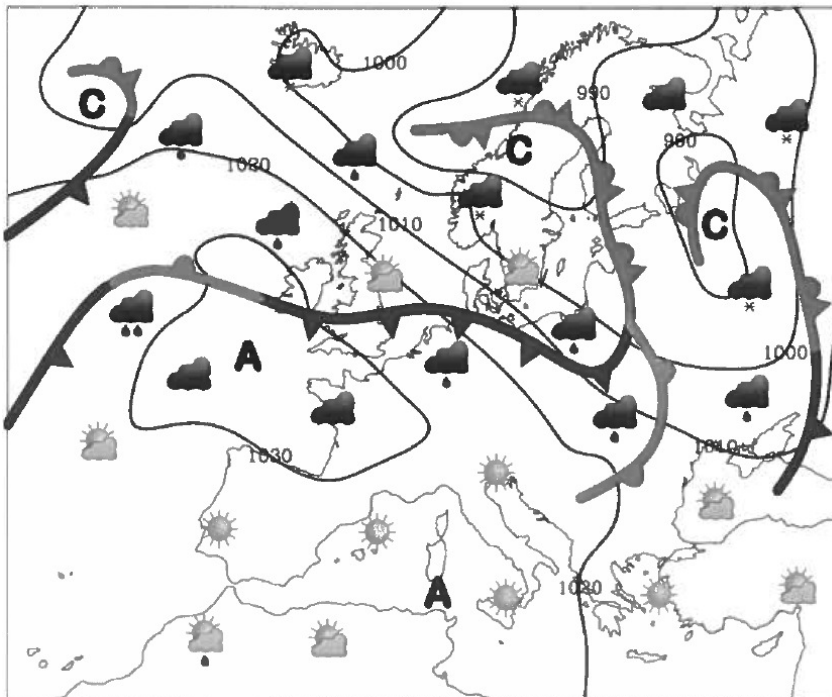
Močna otoplitev in visoke temperature ob koncu februarja in v začetku marca 2012

Uvod

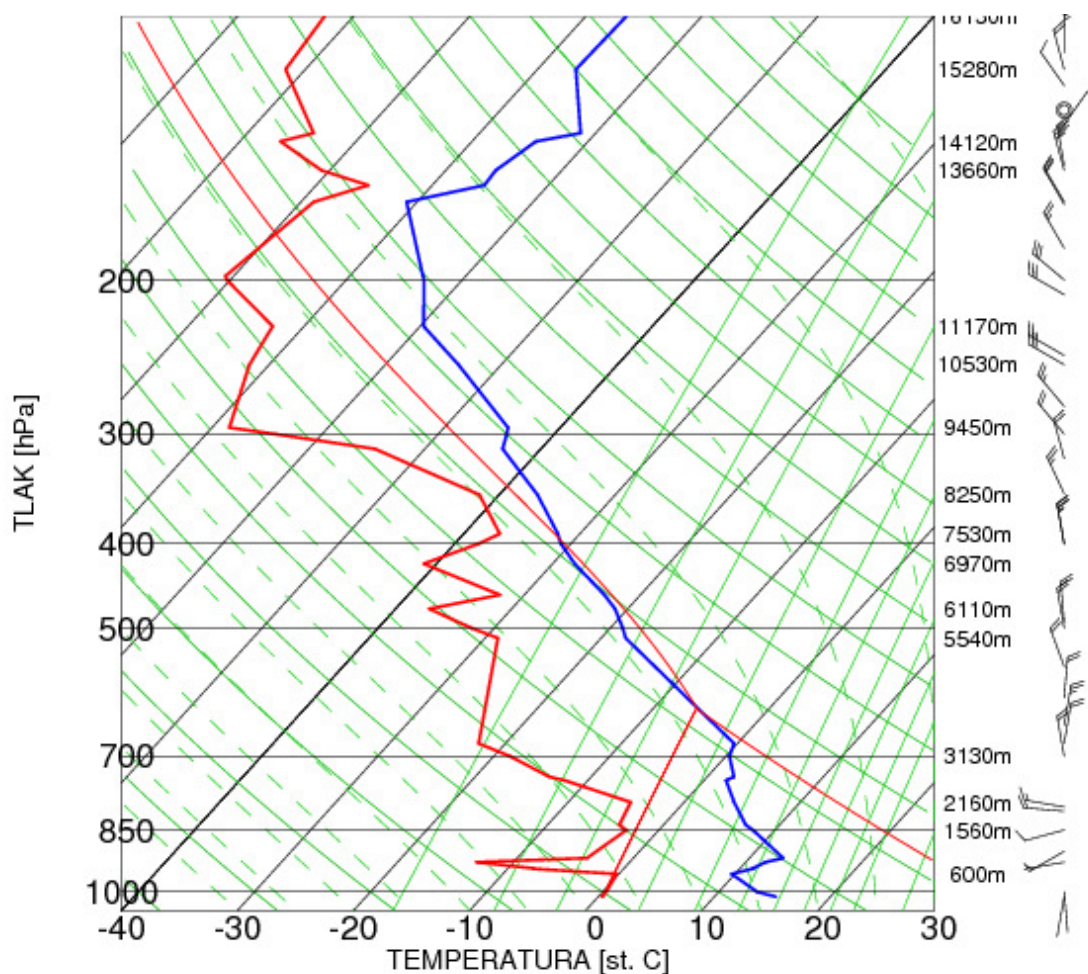
Dolgotrajnemu obdobju mraza ob koncu januarja in v prvi polovici februarja je sledila nenavadno močna otoplitev. Ob koncu meseca in v začetku marca smo marsikje glede na letni čas izmerili izjemno visoke temperature.

Opis sinoptične situacije in razvoja vremena pri nas

Dne 24. februarja se je nad zahodno Evropo ter zahodnim in osrednjim Sredozemljem raztezalo območje visokega zračnega tlaka (slika 1). Dan prej je območje Alp prešla topla fronta, za njo se je v višinah začel dotok toplejšega zraka (slika 2). V nižjih plasteh so prevladovali šibki zahodni do jugozahodni vetrovi. Bilo je pretežno jasno, občasno ponekod zmerno oblačno. Zjutraj so bile temperature še okoli ali malo pod lediščem, najvišje dnevne temperature pa so bile po nižinah večjega dela države od 15 do 20 °C.

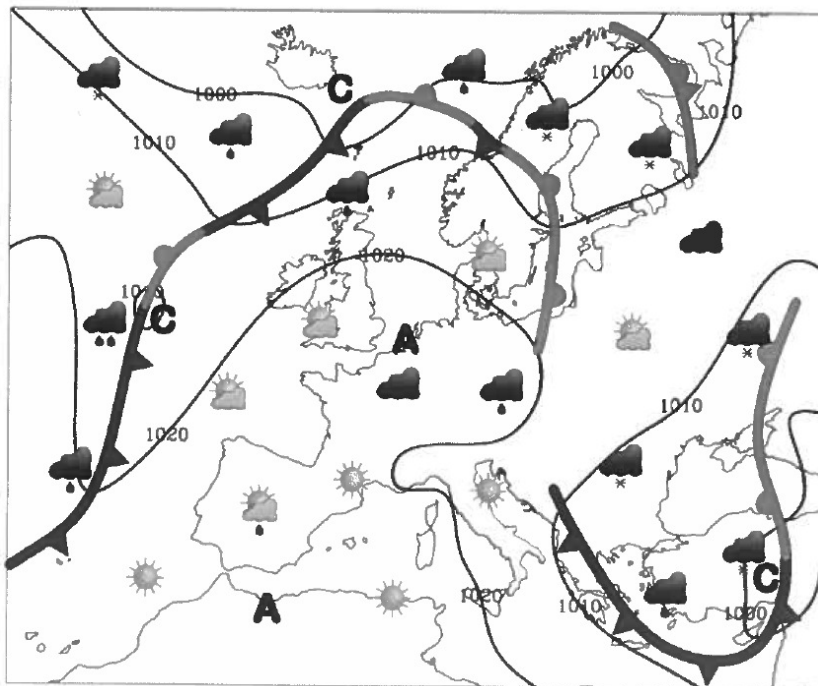

Slika 1. Vremenska slika nad Evropo 24. februarja 2012

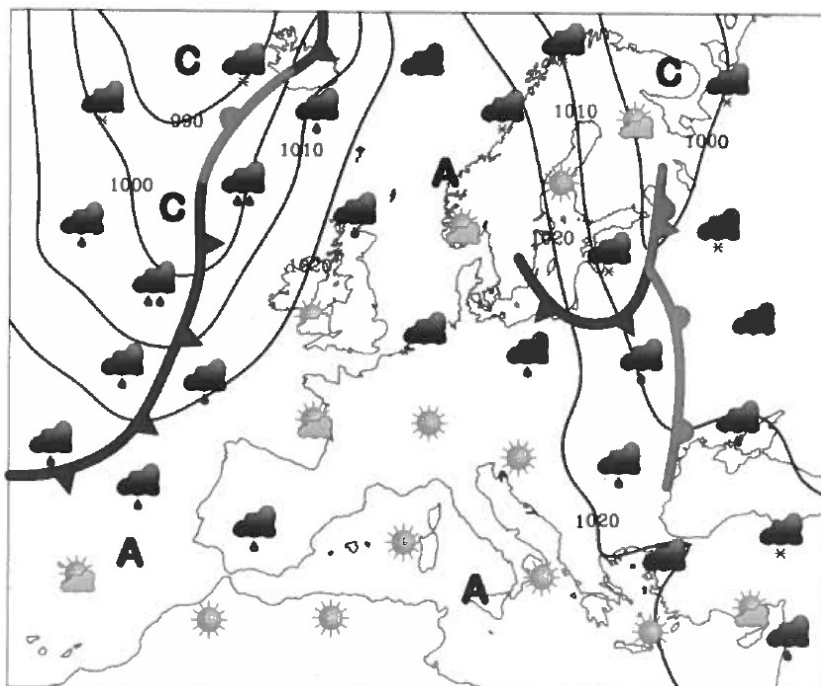
Slika 2. Radiosondažna meritev nad Vidmom v Furlaniji-Juljski krajini 24. februarja ob 13. uri. Rdeča krivulja prikazuje temperaturo zraka in modra temperaturo rosišča. Velik razmak med obema krivuljama kaže na nizko relativno vlažnost zraka. Višina ničte izoterme je bila sorazmerno visoko, 3270 m nad morjem. Na desnem robu je s puščicami označena smer in hitrost vetra. Pod okoli 2500 m je večinoma pihal šibek do zmeren zahodnik, višje pa zmeren severni do severozahodni veter.

Predzadnji februarski dan je bilo nad zahodno Evropo, zahodnim in osrednjim Sredozemljem območje visokega zračnega tlaka, nad Skandinavijo pa ciklonsko območje (slika 3). Topla fronta se je prek srednje Evrope in Alp pomikala proti vzhodu. Naslednji dan se je območje visokega zračnega tlaka razširilo tudi nad srednjo Evropo. Drugo ciklonsko območje je bilo nad vzhodnim Balkanom in Črnim morjem, nad nami je v višinah pihal močan severni veter, pritekal je topel in suh zrak. Pretežno jasno je bilo, le občasno ponekod zmerno oblačno. V gorah je pihal močan severni veter. Precej vetrovno je bilo tudi po nižinah, predvsem v severovzhodni Sloveniji in ponekod na Gorenjskem. Zjutraj so bile temperature od -2 do 6 °C, najvišje dnevne temperature pa so bile po nižinah, razen ob morju, od 18 do 22 °C.

Slika 3. Vremenska slika nad Evropo 29. februarja 2012

Dne 2. marca je bilo nad severno, zahodno in srednjo Evropo obsežno območje visokega zračnega tlaka (slika 4). Nad nami se je ob severozahodnih višinskih vetrovih zadrževal topel zrak. Pretežno jasno je bilo, čez dan občasno delno oblačno. Zjutraj je bila po nekaterih nižinah megla. Zelo toplo je bilo, najvišje dnevne temperature so bile od 16 do 22 °C.

Slika 4. Vremenska slika nad Evropo 2. marca 2012

Časovni potek temperature zraka

Prvo polovico februarja je poleg močne burje na Primorskem zaznamoval mraz. Več kot dva tedna dolgo obdobje mraza je bilo najbolj izrazito po januarskem mrazu leta 1985. Po 14. februarju je mraz začel popuščati (slike 5–7). Do 19. februarja je temperatura povsod presegla dolgoletno povprečje. Še topleje je bilo ob koncu meseca in v prvih treh dneh marca, zlasti visoke so bile dnevne temperature v posameznih dneh. V visokogorju je bil prvi temperaturni višek 24. februarja in drugi 2. marca, v Ljubljani 24. in 29. februarja, v vzhodni Sloveniji pa še 2. marca. Po večini nižin je temperatura do 2. marca vsaj enkrat dosegla 20 °C, znatno hladneje je bilo le ob morju. Na Letališču Portorož se do 2. marca ni segrelo nad 16,1 °C, šele tretjega v mesecu se je ogrelo do 17,4 °C. Vzrok nižjim temperaturam na Obali je hladno morje – posledica dolgotrajnega mraza v prvi polovici februarja.

Na nekaterih meteoroloških postajah smo izmerili doslej najvišjo februarsko temperaturo (preglednica 1). V Ljubljani je prvič v zgodovini meritev temperatura zraka v meteorološki zimi presegla 20 °C; to se je zgodila 24. in 29. februarja. Še posebej toplo je bilo na zadnji februarski dan, ko se je živo srebro ustavilo pri 21,6 °C. Ob tem velja dodati, da se ozračje v drugi polovici februarja in v marcu naglo ogreva, zato ne preseneča, da smo v prvi dekadi marca že nekajkrat zabeležili podobno visoko temperaturo kot letos ob koncu februarja.

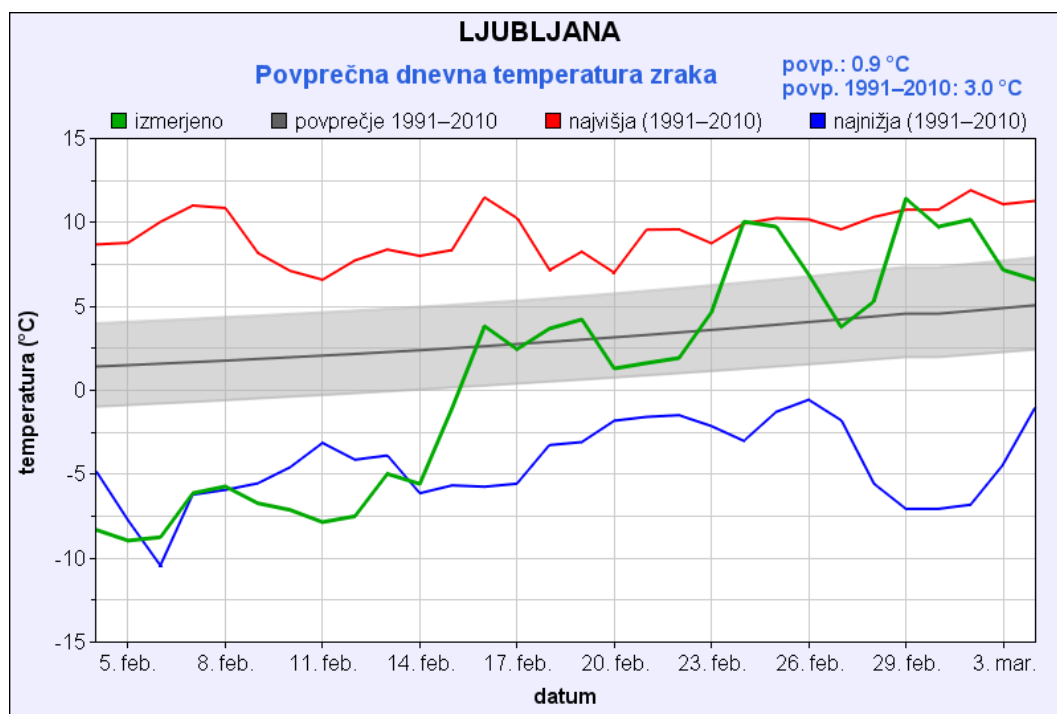
Preglednica 1. Najvišja izmerjena temperatura zraka dva metra nad tlemi (°C) na izbranih meteoroloških postajah v obdobju od 24. februarja do 3. marca 2012. Za primerjavo sta prikazani rekordni vrednosti v februarju in prvi dekadi marca do vključno leta 2011. Nove rekordne vrednosti v februarju so označene z rdečo. Na večini postaj so zajeti podatki od sredine 20. stoletja dalje, znatno krajši niz je le za Lisca in Letališče Portorož.

merilna postaja	leto 2012		februarski rekord		rekord 1. dekade marca	
	T	datum	T	datum	T	datum
Celje	22,0	2. 3.	20,6	16. 2. 1998	24,2	8. 3. 1950
Letališče JP Ljubljana	21,8	29. 2.	20,1	16. 2. 1998	22,0	8. 3. 1950
Ljubljana	21,6	29. 2.	19,7	16. 2. 1998	23,6	10. 3. 1994
Letališče ER Maribor	21,0	2. 3.	21,0	29. 2. 1960	21,2	9. 3. 2000
Novo mesto	20,5	2. 3.	21,5	16. 2. 1998	23,0	10. 3. 1961
Lesce	20,5	29. 2.	21,1	13. 2. 1998	21,5	10. 3. 1994
Postojna	20,4	29. 2.	21,0	13. 2. 1998	22,7	8. 3. 1950
Šmartno pri Slovenj Gradcu	20,4	2. 3.	19,7	25. 2. 2008	21,1	10. 3. 1994
Bilje pri Novi Gorici	20,1	2. 3.	22,4	22. 2. 1990	21,1	2. 3. 1997
Murska Sobota	19,8	2. 3.	21,7	12. 2. 1998	22,8	8. 3. 1950
Nova vas na Blokah	19,5	29. 2.	19,1	13. 2. 1998	19,6	3. 3. 1997
Rateče	19,3	2. 3.	17,8	13. 2. 1998	20,4	10. 3. 1994
Letališče Portorož	17,4	3. 3.	22,2	22. 2. 1990	20,2	8. 3. 2002
Lisca	15,9	2. 3.	17,2	5. 2. 2004	18,2	3. 3. 1997
Kredarica	6,0	2. 3.	9,4	29. 2. 1976	8,1	10. 3. 1994

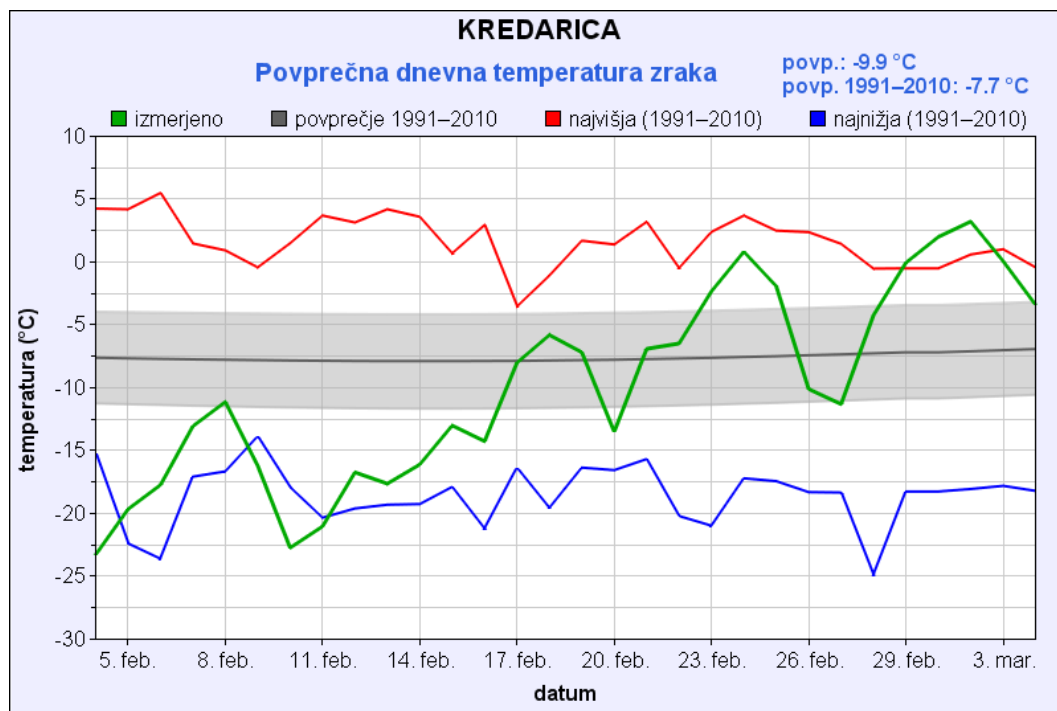
V večini krajev bolj kot najvišja izmerjena temperatura izstopa nenavadno hiter dvig maksimalne dnevne temperature v obdobju od okoli 11. do okoli 24. februarja (preglednica 2, sliki 8 in 9). Ponekod so se popoldnevi v 13 dneh ogreli za več kot 25 °C! Čeravno je v tem letnem času temperaturni trend običajno naraščajoč, je tako velika temperaturna sprememba zelo redka.

Preglednica 2. Največji dvig maksimalne dnevne temperature (°C) v petnajstih dneh. V drugem stolpcu je prikazana najvišja vrednost za februar 2012, v tretjem časovni razmik med začetkom in koncem obdobja (dnevi) in v četrtem končni datum obdobja. Za primerjavo je podana rekordna vrednost. Na večini postaj so zajeti podatki od sredine 20. stoletja dalje, znatno krajši niz je le Lisca in Letališče Portorož.

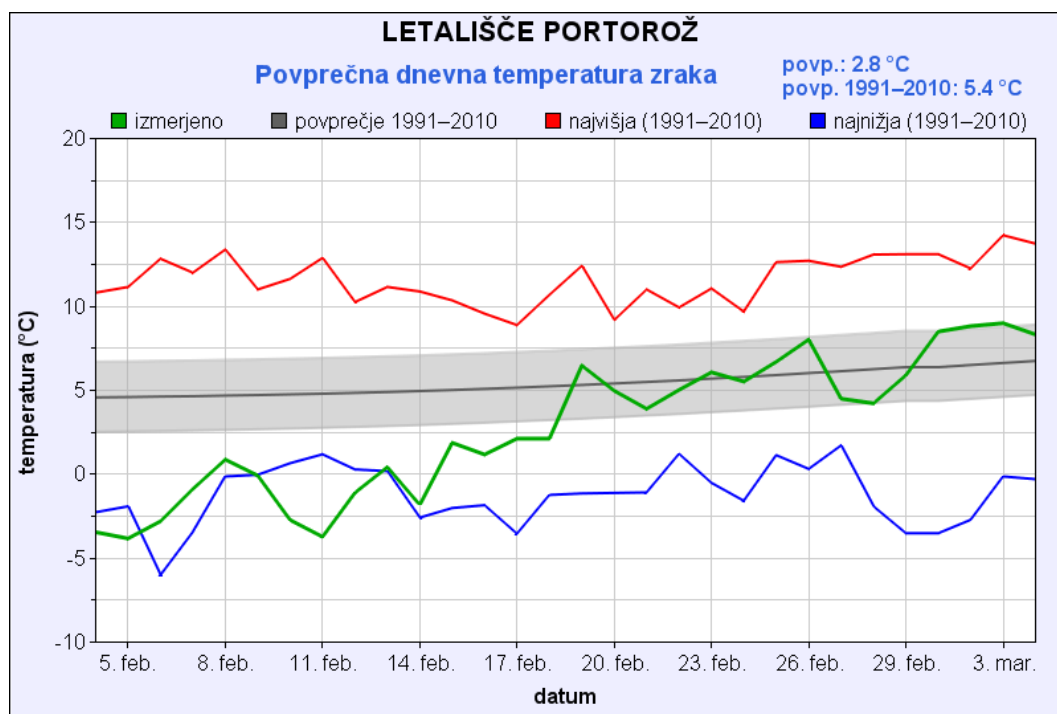
merilna postaja	leto 2012			rekord do vključno 2011		
	dT	interval	končni datum	dT	interval	končni datum
Celje	26,1	13	24. 2.	25,5	13	2. 5. 1955
Letališče JP Ljubljana	23,9	13	24. 2.	24,6	15	20. 5. 1979
Ljubljana	26,3	13	24. 2.	23,7	15	21. 3. 1971
Letališče Maribor	24,2	13	24. 2.	26,6	15	23. 1. 1985
Novo mesto	26,4	13	24. 2.	27,6	15	23. 1. 1985
Lesce	24,6	13	24. 2.	22,7	13	18. 3. 2005
Postojna	27,5	14	25. 2.	24,1	7	8. 3. 1950
Šmartno pri Slovenj Gradcu	19,9	13	24. 2.	24,9	15	23. 1. 1985
Bilje pri Novi Gorici	19,7	13	24. 2.	19,9	11	7. 5. 1976
Murska Sobota	27,6	13	24. 2.	28,1	14	28. 1. 1960
Nova vas na Blokah	27,0	14	25. 2.	24,7	12	17. 1. 2002
Rateče	25,7	13	24. 2.	22,7	13	3. 5. 1997
Letališče Portorož	17,5	15	26. 2.	18,7	6	25. 12. 2009
Lisca	27,0	13	24. 2.	26,1	12	25. 4. 1986
Kredarica	23,1	13	24. 2.	27	15	17. 1. 1993

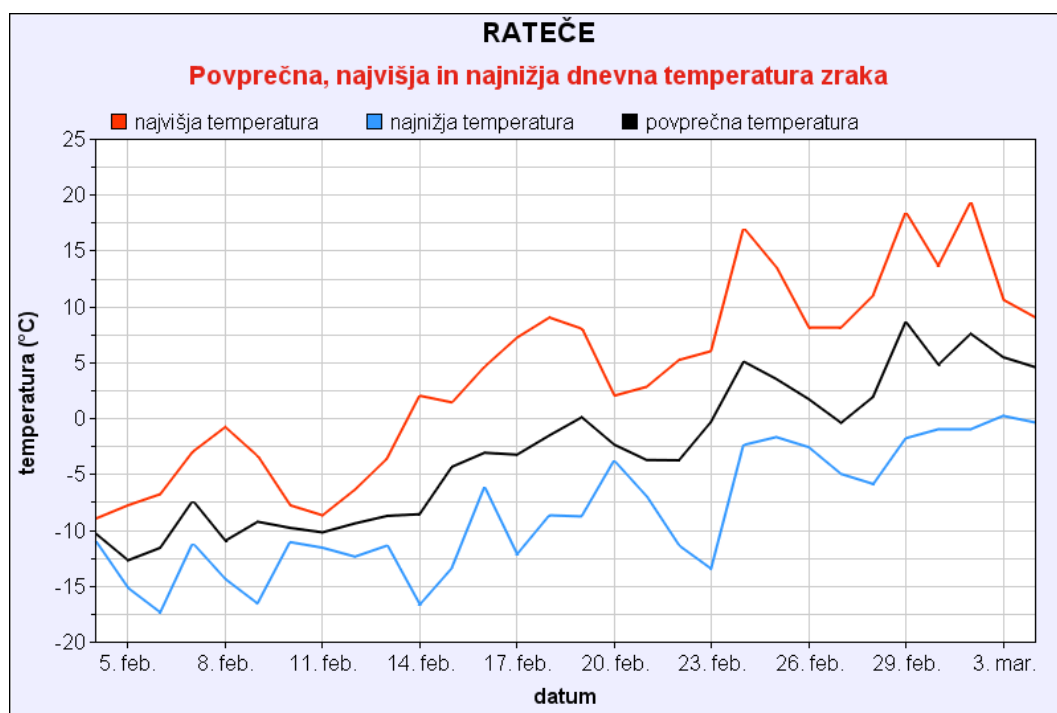
Slika 5. Časovni potek povprečne dnevne temperature zraka od 4. februarja do 4. marca na meteorološki postaji v Ljubljani. Povprečna dnevna temperatura je izračunana kot vsota četrte vrednosti temperature ob 7. uri, četrte vrednosti ob 14. uri in polovice vrednosti ob 21. uri po lokalnem sončnem času (pri nas je to skoraj enako zimskemu času). Zelena krivulja prikazuje letošnje razmere, rdeča in modra najvišje oziroma najnižje vrednosti v obdobju 1991–2010 in siva povprečne razmere v tem referenčnem obdobju. Sivo obarvan pas označuje območje »običajnih« vrednosti, kjer se nahaja polovica vseh izmerkov referenčnega obdobja. Časovni potek temperature kot je prikazan na tej sliki je dosegljiv za 11 postaj na spletni strani <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/current/last-30-days/>

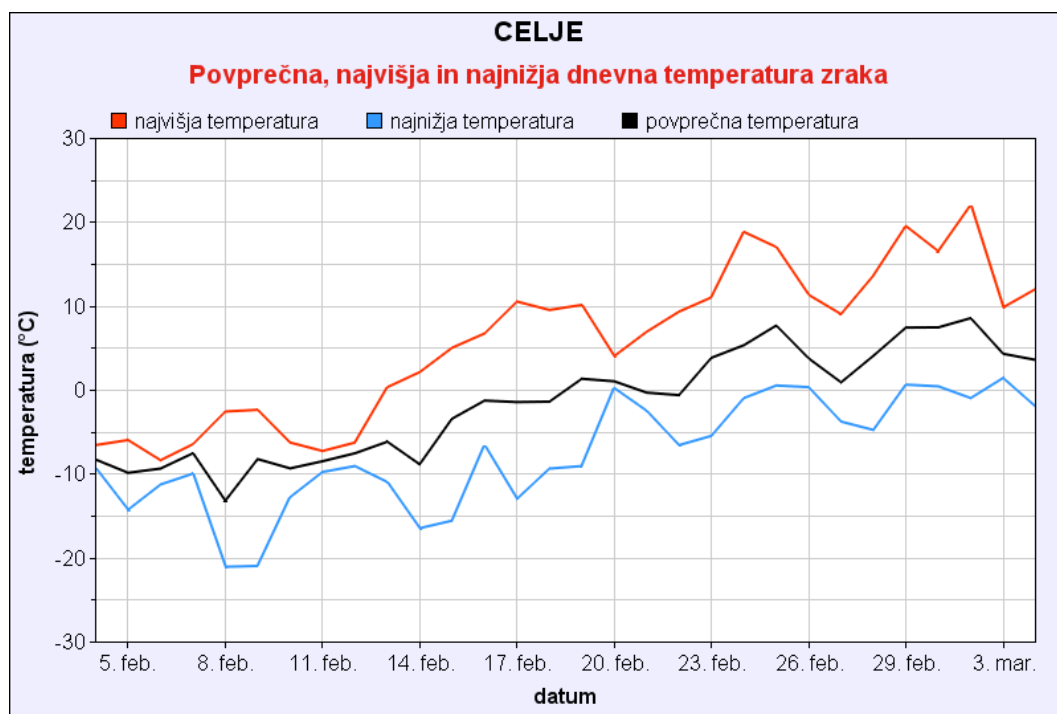
Slika 6. Časovni potek povprečne dnevne temperature zraka od 4. februarja do 4. marca na meteorološki postaji na Kredarici

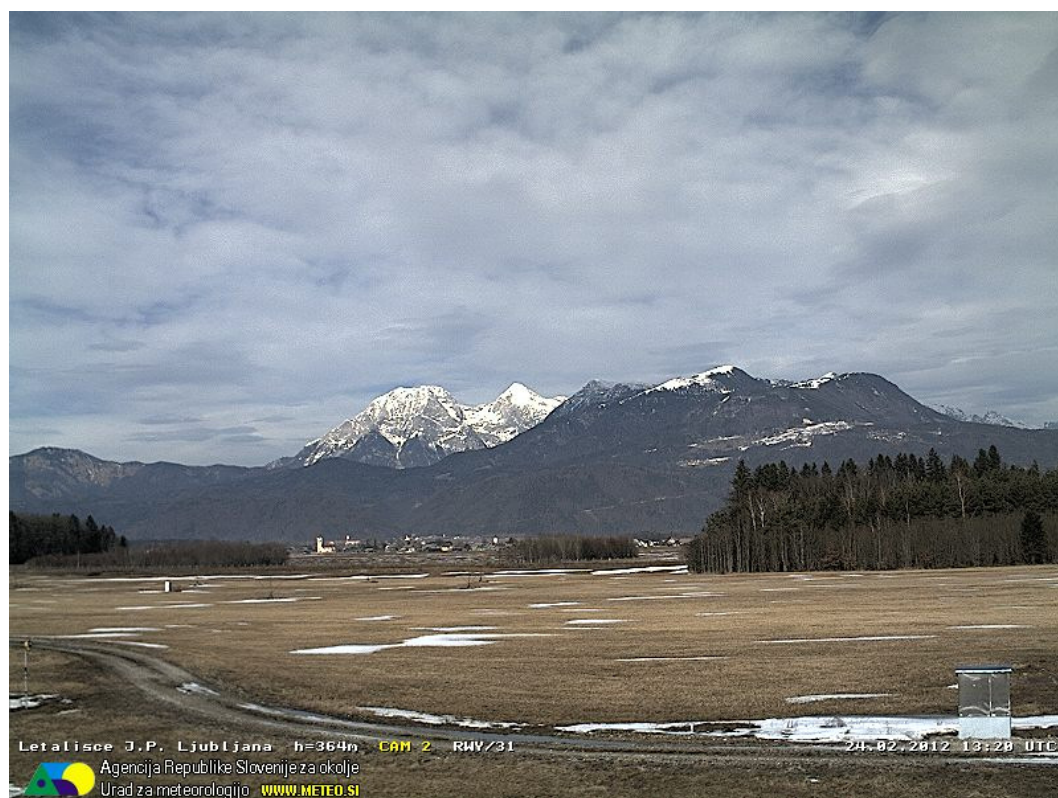
Slika 7. Časovni potek povprečne dnevne temperature zraka od 4. februarja do 4. marca na meteorološki postaji na Letališču Portorož

Slika 8. Časovni potek povprečne, najvišje in najnižje dnevne temperature zraka od 4. februarja do 4. marca na meteorološki postaji Rateče. Najvišja in najnižja dnevna temperatura se dnevno merita ob 21. uri po sončnem času, izmerek pa se pripiše dnevni meritve. Časovni potek temperature kot je prikazan na tej sliki je dosegljiv za 11 postaj na spletni strani <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/current/last-30-days/>

Slika 9. Časovni potek povprečne, najvišje in najnižje dnevne temperature zraka od 4. februarja do 4. marca na meteorološki postaji Celje

Slika 10. Toplo februarsko popoldne na Gorenjskem, pogled izpred Letališča JP Ljubljana proti Kamniško-Savinjskim Alpam. Sončno vreme in izrazita otoplitev sta ob koncu februarja stalila ves sneg po nižinah. V gorah je bilo snega malo, prisojse so bile v začetku marca marsikje kopne tudi nad 1500 m.

Pripravi: Urad za meteorologijo